

# זהר הקדוש

עם ביאור  
הכתר והכבוד



## פרשת עקב • סוד מצות מזוזה

**לאחר** מכן מבאר ב' אופנים של שמירה, הנצרכים נגד השד הנמצא בצד שמאל של הפתח: [א] שמירה על הנכנס אשר המזוזה בימינו, [ב] שמירה על היוצא, באופן שהשד נמשך ליצר הרע הנמצא בשמאל היוצא שהוא מינו, ומאחר ובמקום זה נמצאת המזוזה, מגינה על האדם

**ובסיים** כותב את ענין הזהירות בכבוד המזוזה: שלא יעשה טינוף ושלא ישפוך מים עכורים בשער הבית, שבוה מונע את השמירה של המזוזה. על ידי קיום מצות מזוזה כתקנה, אף היצה"ר והשד מצטרפים בעל כרחם לשמירה. כאשר אין מזוזה כתקנה יוצא מרשות ה' ונשאר בלא שמירה

א. מזוזה בסוד מידת המלכות, והצורך בשמירה בפרט בשעת כניסה ויציאה

**פקודא למקבע בר נש מזוזה לתרעיה,** מצווה שיקבע אדם מזוזה לפתחו, **למהוי כל בר נש נטיר מעם קודשא בריך הוא, כד נפיק וכד עייל,** כדי שיהיה כל אדם נשמר על ידי הקב"ה בשעה שיוצא ובשעה שנכנס, שאז נצרך הוא לשמירת הקדוש ברוך הוא ואיננו נשמר בעצמו.

ופותח לבאר את סוד המזוזה, בעיקר בזמן יציאה וכניסה, ו**רזא יי' ישמר צאתך ובאך מעתה ועד עולם** (תהלים קכא), **בגין דרזא דמזוזה איהו קאים תדיר לפתחא** - שהרי סוד המזוזה נמצא תמיד בפתח, ו**דא איהו פתחא דלעילא** - והכוונה לפתח העליון של עולם האצילות, שהוא המלכות, אשר גם בו נצרכת שמירה. ו**דא איהו דרגא דאקרי שומרי לאשתתכחא בנטירו** - ומידת המלכות היא המדרגה של שמירה שזוכים לה ישראל, על ידי שממליכים ומייחדים את הקב"ה בכניסה ויציאה בפתחיהם.

**דבר נש לאו איהו נטיר** - שאין האדם יכול להישמר בכח עצמו **בר נטירו דקודשא בריך הוא, דאיהו נטיר תדיר** - בלעדי שמירת הקדוש ברוך הוא, שהיא שמירה תמידית.

ובאיזה אופן נעשית שמירת הקדוש ברוך הוא: **וקאים לפתחא, ובר נש לגו** - באופן שהקדוש ברוך עומד בפתח והאדם לפניו, וכמבואר בגמרא (ע"ז יא.) ההבדל בין שמירת הקב"ה משמירת בשר ודם, שמלך בשר ודם יושב מבפנים ועבדיו משמרין אותו מבחוץ, ואילו הקדוש ברוך הוא, עבדיו יושבים בפנים והוא משמרין מבחוץ.

**במאמר** שלפנינו יבאר סוד השמירה שבמזוזה, שהיא בסוד מידת מלכותו יתברך עלינו, השומר על ישראל מן המזיקין ומיצר הרע תמיד, ובפרט בשעה שיוצאים ונכנסים. ב. טעם נוסף למצות מזוזה, שעל ידה לא סר זכרון הקדוש ברוך הוא מהאדם, כמו ציצית שעל ידה זוכרים את כל המצוות.

**פקודא למקבע בר נש מזוזה לתרעיה, למהוי כל בר נש נטיר מעם קודשא בריך הוא, כד נפיק וכד עייל.**

**ורזא** (תהלים קכא ז) **יי' ישמר צאתך ובאך מעתה ועד עולם' בגין דרזא דמזוזה איהו קאים תדיר לפתחא, ודא איהו פתחא דלעילא, ודא איהו דרגא דאקרי שומרי, לאשתתכחא בנטירו.**

**דבר נש לאו איהו נטיר, בר נטירו דקודשא בריך הוא, דאיהו נטיר תדיר, וקאים לפתחא, ובר נש לגו.**

**ותו, דלא ינשי בר נש דוכרנא דקודשא בריך הוא לעלמין. ודא איהו פגוונא דציצית, כמה דאת אמר** (במדבר טו לט) **'וראייתם אותו וזכרתם את' וגו'.** **בגין דחמי בר נש להאי דוכרנא, אדבר בגרמיה למעבד פקודא דמאריה. ורזא דמהימנותא, מזוזה כללא דבר ונוקפא כחדא.**

**בספרא דשלמה, סמיך לפתחא, לקבל תרין דרגין, אודמן חד שידיא (ודא איהו) ואית ליה רשו לחבלא. ואיהו קאים לסטר שמאלא. וקוף בר נש עינוי, חמי ליה לרזא דשמא דמאריה, ואדבר ליה, ולא יכיל ליה לאבאשא. ואי תימא, אי הכי כי נפיק בר נש מתרעיה לבר, הא ההוא שידיא קאים לימיניה, ומזוזה לשמאליה, והיאך אתנטיר בר נש, אי איהו שארי לשמאליה.**

**אלא כל מה דעבד קודשא בריך הוא, כל מלה ומלה אתמשך פתר ויניה. כבר נש קיימין תרין דרגין, חד מימינא, וחד**

**וראייתם אותו וזכרתם את וגו'** וכמו שהציצית מזכירה את ה' ככתוב **'היה לכם לציצית וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות דוד ועשיתם אתם', בגין דחמי בר נש להאי דוכרנא** - וכיוון שרואה אדם את המזוזה המזכירה את ה', **אדבר בגרמיה למעבד פקודא דמאריה** - נזכר בעצמו לעשות את מצוות ה'.

**ורזא דמהימנותא** - וסוד האמונה הוא: **מזוזה כללא דבר ונוקפא כחדא** - הסוד של מצוות מזוזה כפי שהיא בשורשה העליון בעולם האצילות, הרי שם נכללים במזוזה שתי בחינות, בחינת זכר ובחינת נקבה, שהם זעיר אנפין ונוקביה, ושניהם כאחד.

אחר שנתבאר שני טעמים למזוזה, טעם אחד הוא השמירה ממזיקין, וטעם שני לבטלי ישכת ממנו זכרון ה', מפרש עתה כי המזיק שומרת המזוזה הוא שד המצוי בצד שמאל של הפתח, ועל ידי ראיית שם שד"י שבחינותיו במזוזה נזכר האדם בשם ה' שבפנים המזוזה, ובוה מכניע את השד:

**בספרא דשלמה** - בספרו של שלמה המלך נמצא כתוב, **סמיך לפתחא** - שסמוך לפתח נמצאים שתי זרקות, בשני צדדים מצד ימין הטוב והן צד הרע **לקבל תרין דרגין** - וכפי שבאדם ישנם שני מדרגות, היינו שני יצרים, יצר טוב בצד ימין ויצר רע בצד שמאל, כך הוא גם בפתח הבית, בצד ימין ישנו מלאך טוב ובצד שמאל ישנו שד, **אודמן** - מזדמן לפעמים **חד שידיא** (ודא איהו) **ואית ליה רשו לחבלא** - שד אחד, אשר יש לו רשות לחבל ולהשחית, **ואיהו קאים לסטר שמאלא** - והוא נמצא בצד שמאל של הפתח, וכאשר נכנס אדם **זקוף בר נש עינוי, חמי ליה לרזא דשמא דמאריה** - זוקף את עינוי לימינו ורואה את סוד שמו של ה', **ואדבר ליה, ומתעורר אצלו זכרון ה'**, קבלת מצוותיו **ולא יכיל ליה לאבאשא** - ומכח עליית זכרון ה' בראותו את שם שד"י אשר במזוזה, לא יכול השד להרע לאדם.

אחר שביאר את אופן השמירה על האדם בשעה שנכנס, שואל: היאך תהיה השמירה ביציאה, הרי השד נמצא בצד ימין של היוצא והמזוזה בצד שמאל:

**ואי תימא** - ואם תאמר, כיון שהמזוזה הנמצאת בצד ימין הנכנס, היא המגינה מפני השד, **אי הכי כי נפיק בר נש מתרעיה לבר, הא ההוא שידיא קאים לימיניה, ומזוזה לשמאליה** - אם כן, כאשר יוצא אדם מפתחו אל החוץ, הרי נמצא אותו השד מימינו, והמזוזה לשמאלו, **והיאך אתנטיר בר נש, אי איהו שארי לשמאליה** - ובמה ישתמר האדם, הרי השד נמצא בימינו והמזוזה בצד שמאל.

ומיישב: **אלא כל מה דעבד קודשא בריך הוא, כל מלה ומלה אתמשך בפתר זיניה** - אלא בכל מה שברא הקב"ה, הכניס בכל דבר את התכונה להימשך אחר מינו, **בבר נש קיימין תרין דרגין, חד מימינא, וחד**

אחר שנתבאר טעם אחד בקביעת מזוזה והוא הצורך בשמירת הקדוש ברוך הוא, מביא טעם נוסף, שבראיית המזוזה מתעורר זכרון ה'

**ותו** - ועוד טעם יש במזוזה, **דלא ינשי בר נש דוכרנא דקודשא בריך הוא לעלמין** - שעל ידי כן לא ישכח אדם את הקדוש ברוך הוא לעולם, **ודא איהו פגוונא דציצית, כמה דאת אמר** (במדבר טו)

**משמאלא** - הנה באדם קיימים שתי מדרגות, בשני הצדדים, מדרגה אחת בצד ימין ומדרגה מצד שמאל, **ההוא דימינא אקרי יצר הטוב** - אותו אשר נמצא בצד ימין הוא הנקרא יצר טוב, **וההוא דשמאלא אקרי יצר הרע** - והאחר שבצד שמאל הוא הנקרא יצר הרע, **פיון דנפק בר נש מתרעא**

ולכלוך בשער ביתו, **ולא יושיד מיין עכורין** - וכן שלא ישפוך שם מים עכורים. ושני טעמים בדבר: **חד, דלא יעביד קלנא לגבי שמא דמאריה** - טעם אחד, שלא יהיה קלון ובזיון לגבי שם של האדון, שהוא שמו יתברך שבמזוזה. **וחד, דאית ליה רשו לההוא מחבלא לחבלא ובגין כף יזדהר בר נש מהאי** - וטעם אחד, שהרי ישנה רשות לאותו מחבל לחבל, ובעבור כן יזהר אדם מזאת, **ויזדהר בר נש דלא ימנע מתרעא דביתיה שמא דמאריה** - ויזהר אדם שלא ימנע ויסיר משער ביתו שם האדון.

**דביתיה** - בשעה שיוצא אדם משער ביתו, **ההוא שינדא זקיף עיניו, וחקי ליצר הרע, דשארי לשמאלא** - אותו שד המרע זוקף את עיניו, ורואה את היצר הרע הנמצא בצד שמאל האדם **אתמשך לההוא סטרא ואתעדי מימינא** - ונמשך השד אל אותו צד של היצר הרע, וסר מצד ימין **ובההוא סטרא, קאים שמא דמאריה** - ובאותו צד, שהוא צד שמאל של היוצא, נמצאת המזוזה אשר עליה שם אדונו **ולא יכיל לקרבא ולאבאשא ליה** - ולא יכול השד להתקרב ולהרע אל האדם **ונפיק בר נש ואשתזיב מניה** - ואז יוצא האדם מן הפתח וניצל ממנו.

**וכד בר נש אתקין מזוזה לפתחיה** - וכאשר אדם מתקין מזוזה לפתחו, **כד עייל (ס"א ההוא בר נש), ההוא יצר הרע וההוא שינדא בעל פרתיהו נטרי ליה** - כאשר נכנס אותו האיש, אותו יצר הרע ואותו שד המזדמן לשער הבית מצטרפים בעל כרחם לשמור עליו, ומעידים ואומרים **ואמרי ז'ה השער לני צדיקים יבאו בו** (תהלים קיח).

**וכד לא קאים מזוזה לפתחיה דבר נש, יצר הרע וההוא שינדא מתקנין כחדא** - וכאשר לא נמצאת מזוזה לפתחו של האדם, יצר הרע ואותו השד נתקנים ומתחברים כאחד, **שוו ידיהו על רישיה בזמנא דעייל** - ומניחים את ידיהם על ראש האדם בזמן שנכנס, **פתחי ואמרי, ווי ליה לפלניא, דהא נפק מרשותא דמאריה** - פותחים ואומרים: **אוי לו לפלוגי, שהרי יצא מרשות אדונו, מההוא זמנא קאים בלא נטירו, דלית מאן דנטיר עליה, רחמנא לישזבן** - מאותו הזמן, עומד בלא שמירה, כיון שאין מי שישמור עליו, הרחמן ישמרנו.

**פד עייל, הא שמא קדישא לימינא קאים, ולא יכיל לקטרגא בהדיה** - וכאשר נכנס, הרי השם הקדוש אשר במזוזה עומד לימינו, ועל כן לא יכול השד אשר מקומו בשמאל לקטרג.

אחר שפירש את שני האופנים של שמירה שבמזוזה, בכניסה וביציאה, מבאר את ענין הזהירות בכבוד המזוזה שלא יעשה טיגוף בשער הבית, וכן שלא ישפוך שם מים עכורים, שמחמת כן יפסיד את שמירת הקדוש ברוך הוא:

**ועל דא אצטריף בר נש, דלא יעביד (ס"א יעביר) טנופא ולכלוכא בתרעא דביתיה** - ועל כן צריך האדם להישמר שלא יעשה טיגוף

(תהלים קיח כ) **ז'ה השער לני שינדא מתקנין כחדא, שוו ידיהו על רישיה בזמנא דעייל, פתחי ואמרי, ווי ליה לפלניא, דהא נפק מרשותא דמאריה, מההוא זמנא קאים בלא נטירו, דלית מאן דנטיר עליה, רחמנא לישזבן (צ"א ע"ב**

**צדיקים יבאו בו. וכד לא קאים מזוזה לפתחיה דבר נש, יצר הרע וההוא שינדא בעל פרתיהו נטרי ליה, ואמרי**

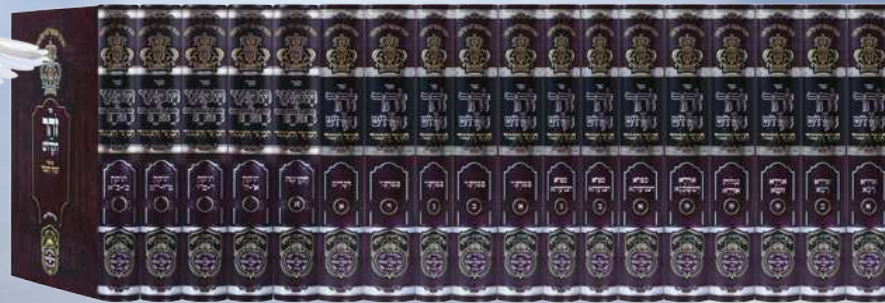
**וכד בר נש אתקין מזוזה לפתחיה, כד עייל (ס"א ההוא בר נש), ההוא יצר הרע וההוא שינדא בעל פרתיהו נטרי ליה, ואמרי**

**צדיקים יבאו בו. וכד לא קאים מזוזה לפתחיה דבר נש, יצר הרע וההוא שינדא בעל פרתיהו נטרי ליה, ואמרי**

פקודאי לאומאה וכו').

נפשי צמאה לדעת

כל רז סודך



זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד" ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

גדולי הצדיקים שליט"א מעידים: ביאור נפלא כזה טרם בא לעולם

